

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De vanitate et miseria humane vite. liber d[omi]ni
Joha[n]nis tritemij abbatis spanhemen[sis] ordinis diui
patris benedicti**

Trithemius, Johannes

Moguntina, 1495

Q[uo]d in omni statu sexu etate et conditione huius vite nunq[uam] desit
miseria et tentatio. Cap[itulum] vii.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb00040426-7

peccatis tam turpiter expendi: qui mundū diligens. post
vanitates ambulavi: cur hanc horam periculis plenā sa-
nus non timui: Unā dies meos in dei cōsumassem ser-
uicio: unā monachum vicissem in cenobio: iam securus
transirem de mūdo. Quid mihi nūc p̄sunt diuicie: Quid
iuuant honores: Quid potentia: qđ nobilitas. quid va-
na scientia mūdi: Diues eram et potens: aurū et argentū
possidebam: nec finis erat substantie. Sed qđ mihi nūc
profunt hec omnia: Ecce iam morior: tristēq; p̄ vite me-
ritis sum excepturus sententiā. Aurū in quo cōsidebam
quid mihi prodest: cū me liberare non possit de imperio
mortis: Ne mihi misero. Penitentiā sanus distuli: nunc
in lectulo mortis iaceo: cogitare aliqđ pro salute anime
ianuāq; migrantis minime valeo. Hunc penitere cupio:
sed nequeo. O maledicte sollicitudines mundi: o vane et
periture diuicie: o carnis semp̄ nocue voluptates: quē
admodū decepistis me miserū. Vitam meā bonā ac deo
gratā esse crediderā: si in fide christiana pseuerarē. Sed
fides vana: sine operibus pietatis. Jam infinita crimina
de latibus suis profiliūt: iam se ad memoriā multa sce-
lera obijciūt: de quibus sanus nullā penitus conscientia
habebam. Hūc ergo qđ faciā: Ad quē confugiam: O qđ
securus ex hac vita discederē: si in via dñi religiose et pie
ambulassem. Hec meditare o homo dū viuis: hec cogi-
ta dum sanus es: et qualis inueniri in mortis hora desis-
deras talis viuere om̄i tpe non obmittas.

Qđ in omni statu sepe. etate. ⁊

condicione huius vite nunq̄
desit miseria et tentatio. *B. Sicut dicitur* **Cap. vii.**

206. 73
Omo natus de muliere breui viuens tpe: re-
pletur multis miserijs: et nunq̄ in eodē statu
pmanet. Quis homo: Om̄is hō. Quis om̄is
homo: Miser ⁊ vita breuis. Cur miser: Quia
corruptioni subiectus: nunq̄ in eodē statu pmanet. Cur
breuis vita: Quia cito morit̄. Ergo om̄is homo miser ⁊

24.
Difer plane. Ergo et infantes miseri? Etia miseri. Qua
re miseri? Quia boies. Si ergo miseri sunt omnes: qui fe
lices? Nemo in hac vita. Cuiuscūq; status, sexus, conditio
tionis uel etatis homo fuerit: quādiu in mūdo est: miser
erit. *Bois ergo felices facit? Non facit: sed discernit.* mors
Quid discernit? Inter felicem et miserū. Omnes em̄ q̄diu
in mūdo uiuimus: miseri sumus. Cū uero de hac vita p
mortē resoluimur: q̄si pisces capti in littoze discernimur:
quoz alij boni ad vitā eternā om̄i deinceps miseria carita
turi pducimur: alij qui mali sumus de temporali miseria
ad eternā miseriā destinamur. *Diferta em̄ hui⁹ vite dua* miseria duplex
plid modo potest intelligi: vha que ex necessitate nature
om̄ibus cōmunis indicit: alia que varijs casibus genera
tur. Et nature corrupte necessitate om̄es sumus miseri:
omnes uicissitudine tempoꝝ uel casuū mutabiles: om̄es
in carne passibiles: om̄es deniq; mortales. Ex uarietate
casuū et fortune nō est om̄ibus equalis miseria: sed vnusa
quisq; in suo statu secundū animi sui qualitātē tenta cōt
bus aut vincit aut vincitur. Deniq; p vite merito sepius
in hac peregrinacōne miseria homini infligitur: ubi pena
na non remuneratur sed causa. Quicūq; em̄ pro iusticia
in hoc mundo patitur: non miser sed beatus iudicatur.
Qui autē pro suis criminibus penas uel psecutiones in
mūdo sustinet: miser et miserabilis est: et longe a beati
tudine sanctorū alienus. Miseras uero hui⁹ vite necessa
rias pro dei amore patienti et humili sufferre animo: nō
minima pars iusticie est. Om̄ia em̄ que nobis ex natura
videntur necessaria: fieri possunt p amorē dei meritoria.
Si ergo necessitates et miseras hui⁹ vite p dei amore libē
ter et hūiliter sufferim⁹: valde iusticie appropinquam⁹. Ut
igit post mortē felices effici mereamur in celis: miseras
p̄itis incolatus patienter tolerem⁹: cōuertētes instrumē
ta necessitudinis: in arma pietatis. Quādiu em̄ in hac pe
reginacōne uiuim⁹: necessario miseri sum⁹. Par quidē oī
bus sufferēdi necessitas: sed multū dissimilis exitus. Qui
necessitatē in uirtutē p dei amore potest cōuertere: miseria
L ij

2
3
Cui⁹ q̄
nō uolūta
19. 28.

21.
differētis exitus

meli. g. h. y.

hulus vite p morte absolutus: eternā felicitatē meretur
 obtinere. Qui autē in hac vita positus necessitates et mi-
 serias humane condicōnis impatienter tolerat: qui scele-
 rū facibus accensus cōtra deū murmurat: mortuus non
 euadit miserā sed cōmutat. Quid cōmutat? Miseriam.
 Quā miserā? Temporalem. Quomō cōmutat? Paruā
 in maximā: breuē in eternā. Qui em̄ hic in peccatis suis
 pseuerans miserā temporale p mortē terminat: eternam
 iusto dei iudicio cōdemnatus intrat. Et qui in hac vita
 pro dei maximo amore tribulacōnes et aduersitates pa-
 tienter sustinet: p mortē ab omni miseria liberatus: felix
 in terra viuētū sine fine regnaturus. miseria caret. Iustis
 em̄ a morte felicitatis introitus patet. Hūc ergo quoniā
 quidē necessario in hac vita miseriam variasq; tentatio-
 nes patimur: studeamus necessitatē hanc in virtutē ver-
 tere: ut mala que ferimus: p dei amore patienter et hila-
 ri animo toleremus. Nec quisquā alienū se a miseria huius
mūdi existimet: qm̄ tūc vere quisq; miser est: cū se putat
esse felicem. Ab infantia vsq; ad senū: nemo miseria ca-
 ret. In omni etate miseria est: quāq; se miseros esse multi
 non intelligant. Quicqd mutabilitati subiectū. generatur
 et corrūpitur: vanū et miserū recte p̄dicatur. Vanus igit̄
 homo et miser: vana opera eius: sed et frustra cōturba-
 tur. In miseria et peccatis concipitur et nascitur: in miseria
 et dolore cōtinuis educatur: in miseria viuit totus et
 moritur. Deniq; om̄is etas. status. et conditio: suis mise-
 rijs et tentacōnibus vexatur et vritur. Quis digne miseria-
 rias infantie et puericie explicare sufficiet? Cōceptus in
 vtero matris homo miser est: et morti prius obnoxius:
 q̄ viuus procedat in lucem. In peccatis prothoparentū
 concipitur: et ex radice corrupta. ire filius nascitur. De-
 niq; anteq; viuere mūdo incipiat: morti appropinquat.
 Sed de his alibi dicemus. Nulli penitus deest miseria:
 qui peregrinātur in hac vita. Habet suas miseras tene-
 ra pueroꝝ infantia: habet iuuentus: habet et senū. In
 omni quoq; statu miseria est: et afflictio spūs. **Sūmus**

axioms

falsus

original
v. 1.

v.

77
pontifex vicarius christi. multis in hac vltima tentacionibus
quatur: et quanto excellentius sup omnes sublimatus cernitur:
tanto abundantius miseria repletur. A summo enim principe
mortalium vsq; ad agricolae filium: non est sine miseria
homo sup terram. Totus enim mundus: miseria et amaritudine
plenus est. Si religionem intraueris miseriam inuenies:
si permanseris in seculo: miseriam offendes. Si doctus
in omni varietate scripturarum euaseris: miseriam in
omnibus inuenies: quoniam qui apponit scientiam: apponit
et dolorem. Si magnus, diues, et potens, effulseris: multa
miseria non carebis. Sed nec humilibus abiectisque de
esse miseria poterit: qui eo plerumque infeliciores sunt: quod
se miseros non agnoscunt. Necessaria quoque generi humano
rusticitas: multis est subiecta miseris. Omnis itaque
status presentis vite: multis tentacionibus et miseris plenus
est. O vanitas vanitatum: quid te felicem existimas?
Displicet unicuique status proprius: et placet alienus. Pauci
suis limitibus sunt contenti. Qui duxit in matrimonio
uxorem, se ligatum ingemiscit: libertatem recuperare amissam
desiderat: vitam monachorum laudat. Fastidit quod habet: et
concupiscit quod non habet. Alius professioni monastice
astrictus, ordinem horret et habitum: intentionem suam reuocat
ad mundum: propositum sancte conuersationis vituperat: matrimonium
magna voce laudat. Sed quid multis vtor?
Unusquisque alterius fortunam estimat meliorem. Et hoc vanitas
est: et afflictio spiritus. Habent (crede mihi) omnes
status humani progressus miseras suas: et ubi maior putatur
esse felicitas: ibi miseria copiosior exuberat. Qui prelati
sunt alijs fortunam subditorum meliorem existimant: qui vero
prelati coguntur esse subditi: se miseros et illos credunt esse
felicis. Sed omnes decipimur: quod aliquem statum carere miseria
in mundo arbitramur. Ubique in hoc mundo miseria: ubique
tentatio est. Nemo enim ante mortem vere felix dicendus.

De presentis vite breuitate et necessitudine mortis.

Capitulum viij.

L iij